

Aprobat	Hotărârea CEC nr. din 2023
În vigoare	2023
Publicat în Monitorul Oficial al RM	2023, nr. art.

REGULAMENT **privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale**

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

1. Prezentul regulament stabilește condițiile și modul de susținere financiară a activității de colectare a semnăturilor în susținerea candidaților la o funcție publică electivă și a campaniilor electorale ale concurenților electorali, procedura de prezentare a rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, de supraveghere și control privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă și a concurenților electorali/participanților la referendum, precum și răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale.

2. Prevederile prezentului regulament se aplică:

a) grupurilor de inițiativă, înregistrate în vederea colectării semnăturilor pentru susținerea unui candidat la o funcție electivă în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale, regionale sau locale și în vederea inițierii referendumului de orice nivel;

b) persoanelor care își înaintează candidatura pentru ocuparea unei funcții publice electivă independent de partidele politice și de blocurile electorale, care nu constituie grupuri de inițiativă și decid colectarea de sine stătător a semnăturilor, în cazul alegerilor parlamentare și locale.

c) concurenților electorali în alegerile parlamentare, prezidențiale, regionale sau locale;

d) participanților la referendumul de orice nivel.

3. Competitorii electorali și alți subiecți implicați în procesul de finanțare a grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale se conduc de Constituția Republicii Moldova, Codul electoral nr. 325/2022, Legea integrității nr. 82/2017, de prezentul regulament și de alte acte administrative în domeniu. Condițiile și modul de finanțarea a grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale în cadrul alegerilor regionale se efectuează în condițiile prezentului regulament și ale actelor normative locale.

4. Din motive de claritate și fluiditate a textului, precum și pentru a nu încălca textul cu dublete masculin/feminin, termenii folosiți în prezentul regulament care denumesc funcții au forma de masculin generic și poartă un caracter incluziv/nonsexist.

5. În sensul prezentului regulament, următoarele noțiuni semnifică:

activitate de colectare a semnăturilor – ansamblu de acțiuni ce cuprind colectarea semnăturilor de către persoanele care și-au înaintat candidatura pentru ocuparea unei funcții publice electivă independent de partidele politice și de blocurile electorale, candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova, precum și de membrii grupului de inițiativă constituit în vederea susținerii candidaților desemnați la o funcție electivă sau în vederea inițierii unui referendum;

declarația privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare – formular tipizat, utilizat de grupul de inițiativă sau concurentul electoral/participantul la referendum la încasarea mijloacelor bănești sub formă de donații, întocmit în două exemplare de către reprezentantul grupului de inițiativă, a concurentului electoral sau participantului la referendum care a încasat banii.

cont „Destinat grupului de inițiativă” – cont deschis la bancă destinat în exclusivitate virării mijloacelor financiare proprii ale candidatului desemnat și/sau ale partidului politic care a înregistrat grupul de inițiativă și cele primite de la persoanele fizice (cetățeni ai Republicii Moldova) și/sau juridice din țară, în scopul finanțării activității grupului de inițiativă;

cont „Fond electoral” – cont deschis la bancă destinat în exclusivitate virării mijloacelor financiare proprii ale concurentului electoral sau participantului la referendum și cele primite de la persoane fizice (cetățeni ai Republicii Moldova) și/sau juridice din țară, în scopul finanțării campaniei electorale.

finanțare directă – susținere a competitorului electoral cu mijloace financiare de către o persoană fizică sau juridică;

finanțare indirectă – susținere a competitorului electoral cu bunuri materiale / nemateriale, servicii, transmise / prestate benevol, cu titlu gratuit ori în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață, de către o persoană fizică sau juridică;

finanțare directă și/sau indirectă de către terți – susținere a competitorului electoral cu mijloace financiare, cu bunuri materiale / nemateriale, servicii, transmise / prestate benevol, cu titlu gratuit ori în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață, de către o persoană fizică sau juridică, dar care nu au statut de donator, acestea nefiind declarate în rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă sau a campaniei electorale;

finanțare publică directă – acordarea alocațiilor din bugetul de stat partidelor politice în corespundere cu prevederile Legii nr. 294/2007 privind partidele politice și acordarea creditelor fără dobândă concurenților electorali;

finanțare publică indirectă – acordarea de către stat, în condițiile legii, a resurselor cu valoare monetară competitorilor electorali (scutirea de impozit/taxe a veniturilor legale; chirie pentru locațiunea spațiilor publice proprietate de stat etc);

informații necesare pentru efectuarea supravegherii și controlului finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale – documente primare, altele decât extrasele bancare, aprobate de Ministerul Finanțelor și/sau autorități, fiind destinate să acorde dreptul de a efectua sau certifica producerea unui eveniment (factură, factură fiscală, foaie de parcurs, act de achiziție a mărfurilor/serviciilor, delegație, bon de plată, ordin de plată, proces-verbal de predare a bunurilor/serviciilor, dispoziție de încasare, dispoziție de plată etc.);

6. Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102/2023, se aplică în mod corespunzător și competitorilor electorali, în cazul în care nu contravine prevederilor prezentului regulament.

7. În toate cazurile prevăzute în regulament, în care se face trimitere la salariul mediu lunar pe economie pe anul respectiv, cuantumul acestuia este calculat în conformitate cu prognoza indicatorilor macroeconomici și aprobat prin hotărârea Guvernului în anul respectiv.

8. În toate cazurile prevăzute în regulament, în care se face trimitere la echivalentul procentual din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv, cuantumul acestuia este calculat în conformitate cu legea bugetară de stat adoptată de Parlament în anul respectiv.

9. Sursele de finanțare a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale sunt prevăzute la art. 54 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022. Alte surse de finanțare decât cele prevăzute, nu se pot folosi.

10. Pe lângă sursele de venit sub formă de donații, credite fără dobândă de la stat sau mijloace financiare proprii acumulate în conturile partidului politic la data începerii perioadei electorale,

candidații desemnați, candidații independenți și/sau Președintele Republicii Moldova sau primarul înregistrați în calitate de participanți la referendum pot utiliza în scopuri electorale mijloace financiare proprii, în limita stabilită pentru donațiile făcute de persoanele fizice.

11. Veniturile prevăzute la pct. 9 se scutesc de impozit sau se impozitează în conformitate cu prevederile Codului fiscal nr. 1163/1997.

12. În scopul deschiderii contului bancar cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum sunt luați în evidență fiscală în condițiile stabilite de art. 162 alin. (1) lit. a) din Codul fiscal nr. 1163/1997.

13. Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum se adresează subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat competentă, la care se anexează hotărârea organului electoral de înregistrare, iar aceasta atribuie codul fiscal și eliberează certificatul de atribuire a codului fiscal în termen de cel mult 24 de ore de la data depunerii cererii corespunzătoare.

14. Finanțarea grupurilor de inițiativă se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:

1) În termen de 3 zile după înregistrare la Comisia Electorală Centrală sau la consiliul electoral de circumscripție, grupul de inițiativă deschide la bancă un cont cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”, ale cărui mijloace se utilizează în exclusivitate pentru finanțarea activității acestuia. Deschiderea și închiderea contului bancar este cu titlu gratuit.

2) Băncile deschid grupului de inițiativă un cont cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”, în termen de 3 zile de la depunerea cererii la bancă, cu respectarea cadrului normativ în domeniu.

3) În cazul partidelor politice și al blocurilor electorale, contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” poate fi deschis și până la înregistrarea grupului de inițiativă, iar încasările mijloacelor bănești pe acest cont și transferurile de pe acest cont se fac doar după ce grupul este înregistrat. Transferurile mijloacelor bănești de pe acest cont se vor face doar după ce grupul de inițiativă va fi înregistrat, dar nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua alegerilor.

4) Partidele politice care au înregistrat grupuri de inițiativă au dreptul să accepte donații doar direct pe contul „Destinat grupului de inițiativă”.

5) În termen de 24 de ore de la deschiderea contului bancar, grupul de inițiativă informează în scris despre aceasta Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție și comunică datele bancare respective.

6) Grupul de inițiativă care nu-și deschide la bancă un cont cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție, în termen de 3 zile de la înregistrarea sa și desfășoară doar activitatea de colectare a semnăturilor ce nu implică cheltuieli financiare.

7) Grupul de inițiativă desemnează și prezintă pentru confirmare un trezorier, care asigură întocmirea rapoartelor privind finanțarea grupului de inițiativă și prezentarea acestora în termen. Trezorierul se desemnează în baza unui contract, care se prezintă pentru confirmare organului electoral respectiv.

15. Finanțarea campaniilor electorale la alegerile parlamentare, prezidențiale, locale și referendumuri se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:

1) În termen de 3 zile după înregistrare la Comisia Electorală Centrală sau la consiliul electoral de circumscripție, concurentul electoral sau participantul la referendum deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral”, ale cărui mijloace se utilizează în exclusivitate pentru finanțarea activităților de campanie. Deschiderea și închiderea contului bancar este cu titlu gratuit.

2) Băncile deschid concurentului electoral sau participantului la referendum un cont cu mențiunea „Fond electoral”, în termen de 3 zile de la depunerea cererii la bancă.

3) În cazul partidelor politice și blocurilor electorale, care intenționează să se înregistreze în alegeri, contul cu mențiunea „Fond electoral” poate fi deschis și până la înregistrarea acestora. Încasările mijloacelor bănești pe acest cont se fac doar după înregistrarea concurentului electoral sau participantului la referendum. Transferurile mijloacelor bănești de pe acest cont se fac doar după ce concurentul electoral sau participantul la referendum va fi înregistrat dar nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua alegerilor.

4) În campania electorală, partidele politice care au desemnat candidați în alegeri sau care au fost înregistrate în calitate de participanți la referendum, au dreptul să accepte donații doar direct pe contul „Fond electoral”.

5) În decurs de 24 de ore de la deschiderea contului bancar, concurentul electoral, participantul la referendum și/sau trezorerul acestuia comunică în scris Comisiei Electorale Centrale sau, după caz, consiliului electoral de circumscripție datele bancare respective.

6) Concurentul electoral sau participantul la referendum care nu-și deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral” informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție, în termen de 3 zile de la înregistrarea sa, și desfășoară doar activități de campanie sau promovare electorală ce nu implică cheltuieli financiare.

7) Concurentul electoral sau participantul la referendum desemnează și prezintă pentru confirmare un trezorer, care asigură întocmirea rapoartelor privind finanțarea campaniei electorale și prezentarea acestora în termen. Trezorerul se desemnează în baza unui contract, care se prezintă pentru confirmare organului electoral respectiv.

16. Informațiile stabilite la pct. 14 și 15 se prezintă, după cum urmează:

1) Comisiei Electorale Centrale, în cazul:

a) grupurilor de inițiativă pentru susținerea unui candidat independent la alegerile parlamentare, prezidențiale, precum și pentru inițierea referendumului de orice nivel;

b) concurenților electorali la alegerile parlamentare și prezidențiale,

c) partidelor politice și blocurilor electorale care desemnează candidați la alegerile locale;

d) participanților la referendum de orice nivel.

2) Consiliului electoral de circumscripție, în cazul:

a) grupurilor de inițiativă pentru susținerea unui candidat independent la alegerile locale;

b) candidaților independenți la alegerile locale.

17. Partidele politice și blocurile electorale care au desemnat candidați la alegerile locale deschid la bancă un singur cont cu mențiunea „Fond electoral”. Toate mijloacele financiare aferente finanțării campaniei electorale din partea partidelor și blocurilor electorale sunt gestionate prin intermediul acestui cont.

18. În cazul în care în aceeași zi sunt organizate mai multe tipuri de alegeri, concurenții electorali deschid conturi separate pentru fiecare tip de alegeri.

19. Băncile pot dezvolta sisteme informaționale care să permită realizarea obligațiilor stabilite de lege, deschiderea și deservirea conturilor „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral”. Refuzul de a presta serviciul de deschidere și deservire a conturilor bancare ale competitorilor electorali poate fi acceptat doar cu titlu de excepție și doar sub aspect prudential sau de conformitate, în cazul în care președintele grupului de inițiativă sau a partidului politic/blocului electoral care desemnează candidați, persoana care asigură interimatul de președinte, trezorerul și/sau persoanele din lista candidaților cad sub incidența sancțiunilor naționale și internaționale, ori în cazul în care

există hotărâre judecătorească definitivă privind implicarea persoanelor vizate în scheme de spălare a banilor și/sau în finanțarea terorismului, în scheme frauduloase, în deposedarea persoanelor fizice și/sau juridice de proprietăți/fonduri, în trafic de influență, în fapte de corupție activă și/sau pasivă, fiind explicate clar motivele refuzului și încadrarea juridică prudențială a acestuia. Refuzul motivat de a presta serviciul de deschidere și deservire a conturilor „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” se eliberează solicitantului și Comisiei Electorale Centrale, după caz, consiliului electoral de circumscripție, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la depunerea cererii.

20. Plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” constituie 0,1% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv și este calculat conform următoarei formule de calcul:

$$PGnat = 0,1\% * \Sigma BS_{an}$$

unde:

PGnat – plafonul general al mijloacelor financiare la nivel național;

0,1% – procentul calculat din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv;

ΣBS_{an} – suma veniturilor prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.

21. Plafonul maxim al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale, după următoarea metodologie de calcul:

a) coeficientul stabilit pentru plafonul general al mijloacelor financiare pe țară ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” /„Fond electoral” este calculat conform următoarei formule de calcul:

$$c(PGnatFE) = \frac{PGnat}{n.(AI)} \quad c(PGnatDGI) = \frac{PGnat}{n.(AI)}$$

unde:

c(PGnatFE) – coeficientul stabilit pentru plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Fond electoral”;

c(PGnatDGI) – coeficientul stabilit pentru plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă”;

PGnat – plafonul general al mijloacelor financiare la nivel național;

n.(AI) – numărul de alegători din țară stabilit la data adoptării hotărârii.

b) plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” este calculat conform următoarei formule de calcul:

$$\Sigma PGnatDGI = c(PGnatDGI) * n. (Si)$$

unde:

$\Sigma PGnatDGI$ - plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”;

c(PGnatDGI) – coeficientul stabilit pentru plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă”;

$n.(Si)$ – numărul maxim de semnături necesare a fi colectate de către grupul de inițiativă pentru susținerea unui candidat/candidată la o funcție electivă sau pentru inițierea unui referendum.

c) plafonul maxim pentru fiecare circumscripție electorală al mijloacelor ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Fond electoral” al concurentului electoral și/sau participantului la referendum este calculat conform următoarei formule de clacul:

$$\Sigma P_{\max}(DGI_{\text{circum}}) = c(PG_{\text{nat}}DGI) * n. (\text{Alcie})$$

unde:

$\Sigma P_{\max}(FE_{\text{circum}})$ - plafonul maxim a mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Fond electoral” pentru fiecare circumscripție;

$c(PG_{\text{nat}}FE)$ – coeficientul stabilit pentru plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Fond electoral”;

$n.(Alcie)$ – numărul de alegători din circumscripția respectivă stabilit la data adoptării hotărârii.

22. În cazul depășirii plafoanelor menționate la pct. 20 și 21, resursele financiare sunt făcute venit la bugetul de stat în baza unei hotărâri a Comisiei Electorale Centrale.

23. Operațiunile de încasare și/sau de transferare a mijloacelor bănești în/din contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” se efectuează în lei moldovenești. Încasările și plățile în valută străină se raportează în lei moldovenești conform ratei de schimb oficiale a Băncii Naționale a Moldovei la data încasării și/sau achitării respectivei plăți.

24. După expirarea termenului acordat pentru colectarea semnăturilor sau după finalizarea procesului de colectare a semnăturilor, închiderea contului cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” are loc în conformitate cu art. 56 alin. (12) din Codul electoral nr. 325/2022.

25. Concurenții electorali și participanții la referendum efectuează ultimele achitări din contul cu mențiunea „Fond electoral cu respectarea prevederilor art. 56 alin. (13) și (14) din Codul electoral nr. 325/2022.

26. După prezentarea și examinarea rapoartelor finale, grupul de inițiativă, concurentul electoral sau participantul la referendum este obligat să transfere soldul din contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” în bugetul de stat și să întreprindă acțiunile de suspendare și/sau închidere a contului conform procedurilor interne ale băncilor, cu excepțiile prevăzute la art. 56 alin. (15) din Codul electoral nr. 325/2022.

27. În cazul nerespectării prevederilor pct. 25, Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit, poate adopta o hotărâre prin care dispune închiderea contului cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” și obligarea băncii la transferarea soldului din contul respectiv în bugetul de stat, după perceperea tuturor comisioanelor.

28. În baza cererii concurentului electoral, banca anulează suspendarea operațiunilor la contul cu mențiunea „Fond electoral”, din momentul adoptării hotărârii Comisiei Electorale Centrale privind stabilirea celui de-al doilea tur de scrutin sau a votării repetate.

Capitolul II

FINANȚAREA PRIVATĂ A GRUPURILOR DE INIȚIATIVĂ ȘI A CAMPANIILOR ELECTORALE

Secțiunea 1. Donațiile

29. Tipurile donațiilor făcute grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum de către persoanele fizice sau juridice sunt prevăzute la art. 57 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022.

30. Restricțiile privind finanțarea, prestarea unor servicii cu titlu gratuit ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum sunt stabilite la art. 54 alin. (5) din Codul electoral nr. 325/2022. Dacă persoana fizică a făcut donații sau a plătit cotizații partidelor politice în anul în care sunt colectate semnături sau sunt organizate alegerile, în suma-limită stabilită de lege acestea nu se calculează dacă persoana face donații și în beneficiul grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și/sau participanților la referendum.

31. În conformitate cu art. 57 alin. (4) pct. 1) din Codul electoral nr. 325/2022 donațiile făcute de o persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, în o perioada preelectorală și/sau electorală, unui sau mai multor grupuri de inițiativă, concurenți electorali și/sau participanți la referendum în decursul unui an bugetar, nu pot depăși suma de 6 salarii medii lunare pe economie stabilite pentru anul respectiv. Totodată, suma donațiilor nu poate depăși:

1) 30% din venitul anual al donatorului (venitul îndreptat spre achitare) înregistrat pentru anul calendaristic precedent;

2) 10% din venitul anual al donatorului (venitul îndreptat spre achitare), în cazul cetățenilor Republicii Moldova cu statut de persoane cu funcție de demnitate publică, de funcționari publici, inclusiv cu statut special, sau de angajați în organizații publice în sensul Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

3) un salariu mediu lunar pe economie pe anul respectiv, în cazul cetățenilor Republicii Moldova care beneficiază doar din burse sau alte prestații sociale.

32. În perioada electorală, o persoană fizică poate face donații în numerar, unui sau mai multor grupuri de inițiativă, concurenți electorali și/sau participanți la referendum, în sumă de până la un salariu mediu pe economie stabilit pentru anul respectiv. Donațiile ce depășesc această limită se fac exclusiv prin operațiuni bancare. Dacă persoana fizică a făcut donații în numerar sau a plătit cotizații partidelor politice în anul în care sunt colectate semnături sau sunt organizate alegerile, în suma-limită stabilită de lege acestea nu se calculează dacă persoana face donații în numerar și în beneficiul grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și/sau participanților la referendum.

33. Donațiile făcute în numerar de către persoane fizice se înregistrează obligatoriu prin intermediul echipamentului de casă și de control, destinate pentru înregistrarea operațiunilor de casă (în numerar), iar în cazul lipsei acestuia, se completează bonul de plată prevăzut de Ordinul ministerului finanțelor nr. 24/36/1998 cu privire la aprobarea formularelor tipizate de documente cu regim special. Suplimentar, bonului de plată, persoana responsabilă completează Declarația privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare, conform modelului prevăzut în anexa nr. 1, care se atașează la documentele contabile ale grupului de inițiativă, concurentului electoral și participantului la referendum. Declarația respectivă se întocmește în două exemplare. Primul

exemplar se eliberează donatorului care a depus banii, iar copia rămâne la competitorul electoral. Datele privind donațiile respective se includ în rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale.

34. Donațiile primite potrivit pct. 32 și 33 se depun în contul bancar cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” în termen de 3 zile din ziua încasării, dar nu mai devreme de înregistrarea lor în SSI „Control Financiar”. La bancă se depune și lista donatorilor înregistrați în SSI „Control Financiar”. Donațiile în numerar pot fi utilizate doar după depunerea lor în contul „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral”.

35. Donațiile în bani de către persoanele fizice efectuate prin operațiuni bancare se confirmă prin documente bancare care conțin elementele obligatorii ale ordinului de plată utilizat la efectuarea transferului de credit național sau internațional prin intermediul sistemului automatizat de plăți interbancare reglementate de Regulamentul cu privire la transferul de credit aprobat prin Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 157/2013.

36. Informațiile privind numele/prenumele donatorului, sexul, calitatea de membru de partid (după caz), numărul de identificare de stat (IDNP), ziua, luna și anul nașterii, domiciliul/reședința, locul de muncă, funcția deținută (ocupația/genul de activitate), statutul special în sensul Legii nr. 133/2016 (după caz), sursele de venit, data încasării și suma se completează de către trezorerii în rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale.

37. În conformitate cu art. 57 alin. (4) pct. 2) din Codul electoral nr. 325/2022, în perioada electorală, donațiile făcute de o persoană juridică unui sau mai multor grupuri de inițiativă, concurenți electorali și/sau participanți la referendum nu pot depăși suma de 12 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv. Dacă persoana juridică a făcut donații partidelor politice în anul în care sunt colectate semnături sau sunt organizate alegerile, în suma-limită stabilită de lege acestea nu se calculează dacă persoana juridică face donații și în beneficiul grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și/sau participanților la referendum

38. Persoana juridică care face o donație în bani unui competitor electoral trebuie să prezinte decizia organelor sale abilitate privind efectuarea donației, să înregistreze donația și să o reflecte în rapoartele sale contabile, să informeze acționarii sau membrii săi despre operațiunile efectuate, și să prezinte donatarului informația eliberată de Serviciul Fiscal de Stat despre lipsa restanțelor față de bugetul public național.

39. Donațiile în bani de către persoanele juridice se efectuează doar prin operațiuni bancare cu indicarea în documentul bancar a elementelor obligatorii ale ordinului de plată utilizat la efectuarea transferului de credit național sau internațional prin intermediul sistemului automatizat de plăți interbancare reglementate de Regulamentul cu privire la transferul de credit aprobat prin Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 157/2013. Denumirea donatorului și forma organizatorică, numărul de identificare de stat (IDNO), adresa juridică/sediul, adresa de contact, data donației, numărul documentului de plată și suma donată se indică în declarația pe propria răspundere privind lipsa restricțiilor prevăzute la pct. 19, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2. Datele privind donațiile respective se includ în rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale.

40. Donațiile ce depășesc 3 salarii medii pe economie stabilite pentru anul respectiv se verifică de Comisia Electorală Centrală sub aspectul declarării surselor de venit sau obligațiilor fiscale ce

decurg din acesta. În cazul existenței dubiilor privind respectarea legislației fiscale, Comisia Electorală Centrală face verificări și, dacă e cazul, întreprinde măsuri pentru tragerea la răspundere contravențională și/sau, după caz, sesizează Serviciului Fiscal de Stat pentru a fi efectuate verificări în limitele competențelor funcționale.

41. Donațiile sub formă de proprietăți, bunuri, servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială se reflectă după o evaluare internă și se declară la prețul lor de piață. La însumarea prețului estimat și declarat al donațiilor respective, valoarea totală a acestora nu trebuie să depășească limitele donațiilor prevăzute la pct. 31 și 37.

42. Sunt interzise donațiile sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte sau lucrări/servicii gratuite, a căror destinație finală a fost ajustată în perioada electorală și/sau au implicat utilizarea resurselor financiare care nu provin din sau nu sunt reflectate în conturile cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/ „Fond electoral”.

43. Donațiile materiale se verifică de către Comisie sub aspectul evaluării corecte a acestora și a declarării surselor de venit sau obligațiilor fiscale ce decurg din acesta.

44. La estimarea internă a donației sub formă de proprietăți, bunuri, servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială, competitorul electoral aplică metoda analizei comparative a prețurilor pentru cel puțin 3 proprietăți/bunuri/servicii similare, conform prevederilor Legii nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare.

45. Sunt interzise donațiile anonime. În cazul donațiilor încasate prin virament bancar se consideră anonime donațiile care nu includ elementele obligatorii ale ordinului de plată utilizat la efectuarea transferului de credit național sau internațional prin intermediul sistemului automatizat de plăți interbancare reglementate de Regulamentul cu privire la transferul de credit aprobat prin Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 157/2013.

Secțiunea a 2-a

Utilizarea mijloacelor financiare proprii

46. Pentru finanțarea activității de colectare a semnăturilor și a campaniei electorale candidatul desemnat, candidatul independent și/sau Președintele Republicii Moldova sau primarul înregistrați în calitate de participant la referendum poate utiliza mijloace financiare proprii. Mijloacele financiare proprii sunt formate din resursele financiare provenite din activitatea de salariat, de întreprinzător, științifică sau de creație, din burse, pensii, prestații sociale sau din alte venituri legale, cu excepția ajutorului social.

47. Pentru mijloacele financiare proprii menționate se aplică plafonul donațiilor de la persoanele fizice stabilit la pct. 31.

48. Pentru finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale partidul politic poate utiliza mijloace financiare proprii deținute pe conturile bancare la data începerii perioadei electorale. Aceste mijloace sunt formate din cotizații, donații, alocații de la bugetul de stat și alte venituri obținute în conformitate cu prevederile Legii nr. 294/2007 privind partidele politice și Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102/2023.

49. Concurentul electoral are dreptul să obțină venituri și din activitate editorială, activitate legată nemijlocit de administrarea proprietăților sale, precum și alte activități ce aduc venituri pentru nevoile concurentului electoral, cu condiția că aceste activități nu sunt interzise de lege.

50. La veniturile obținute din activitățile prevăzute la pct. 49 trezorerul asigură eliberarea bonului de plată, iar în cazul vânzării bunurilor care depășesc prețul de două unități convenționale pentru un produs, asigură și completarea declarațiilor privind donația în numerar.

51. Partidele politice care au constituit grupuri de inițiativă și/sau au desemnat candidați în alegeri pot transfera pe contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” mijloace financiare proprii, sub condiția prezentării la începerea perioadei electorale a raportului privind gestiunea financiară a partidului politic, modelul căruia este aprobat de Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice.

52. Mijloacelor financiare proprii raportate conform prezentei secțiuni, nu li se aplică restricția ce vizează plafonul pentru persoanele fizice, prevăzută la pct. 31. În cazul persoanelor juridice, mijloacelor financiare proprii raportate conform prezentei secțiuni, nu li se aplică restricția ce vizează plafonul pentru persoanele juridice, prevăzută la pct. 37.

Capitolul III

FINANȚAREA PUBLICĂ A GRUPURILOR DE INIȚIATIVĂ ȘI A CAMPANIILOR ELECTORALE

53. Susținerea materială de către stat a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se realizează prin:

- a) alocații de la bugetul de stat acordate partidelor politice în corespundere cu Legea nr. 294/2007 privind partidele politice;
- b) timp gratuit de emisie, în cazul concurenților electorali;
- c) credite fără dobândă, în cazul concurenților electorali;
- d) alte forme prevăzute de legislație.

54. Partidele politice care au constituit grupuri de inițiativă, blocuri electorale și/sau au desemnat candidați în alegeri, beneficiare de alocații de la bugetul de stat, au dreptul să transfere în conturile bancare cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” cel mult 70% din sumele alocate din bugetul de stat, existente în contul partidului politic la începerea perioadei electorale, respectând plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pentru fiecare tip de alegeri.

55. Furnizorii naționali de servicii media trebuie să ofere, concurenților electorali și participanților la referendum timp de antenă gratuit sau să acorde gratuit spațiu pentru publicitatea electorală în condiții egale și nediscriminatorii, în cuantumul și condițiile prevăzute de Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale în alegeri.

56. Credite fără dobândă pot fi acordate concurenților electorali în cadrul alegerilor parlamentare, prezidențiale și locale. Grupurile de inițiativă și participanții la referendum nu beneficiază de credite fără dobândă.

57. Cuantumul creditului fără dobândă se stabilește prin hotărâre de către Comisia Electorală Centrală. Cuantumul creditului fără dobândă se pentru partide politice, blocuri electorale în cazul alegerilor parlamentare și separat pentru candidații independenți, indiferent de numărul candidaților

înregistrați și/sau al funcțiilor electivă pentru care candidează, în cazul alegerilor locale. În cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, quantumul creditului fără dobândă se stabilește în mărime unică pentru toți concurenții electorali.

58. Conculentul electoral desemnează un mandatar financiar, care poate fi persoană fizică sau persoană juridică înregistrată la Ministerul Finanțelor și care solicită, și primește credit fără dobândă pentru desfășurarea campaniei electorale.

59. Cererea de acordare a creditului fără dobândă se depune la Ministerul Finanțelor, care aprobă Regulamentul privind modul de acordare și rambursare a creditelor fără dobândă concurenților electorali.

60. În funcție de numărul total de voturi valabil exprimate pentru concurenul electoral în circumscripția electorală respectivă, creditele fără dobândă se sting parțial, de către stat. Suma de bani stinsă de la bugetul de stat este calculată conform următoarei formule de calcul:

$$\Sigma \text{stBS} = \frac{CB}{n.(Al)} * n.(Vve)$$

unde:

ΣstBS – suma de bani stinsă de la bugetul de stat;

CB – suma creditului fără dobândă;

$n.(Al)$ – numărul de alegători care au participat la votare;

$n.(Vve)$ – numărul de voturi valabil exprimate pentru concurenul electoral respectiv.

61. Partidele politice, blocurile electorale și candidații independenți rambursează creditele fără dobândă în quantumul determinat conform pct. 58, în termen de 3 luni de la data alegerilor.

61. Conculentul electoral care și-a retras candidatura este obligat să ramburseze integral creditul alocat din bugetul de stat pentru desfășurarea campaniei sale electorale în termen de 2 luni de la retragerea candidaturii.

Capitolul IV

UTILIZAREA SURSELOR FINANCIARE DE CĂTRE GRUPURILE DE INIȚIATIVĂ, CONCURENȚII ELECTORALI ȘI PARTICIPANȚII LA REFERENDUM

62. Pentru desfășurarea activității de colectarea a semnăturilor și a campaniei electorale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum utilizează sursele obținute în condițiile legislației electorale.

63. Toate cheltuielile pentru activitatea grupurilor de inițiativă și pentru campaniile electorale se efectuează din mijloacele de pe contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”, „Fond electoral” deschis conform pct. 14 și 15.

64. Grupul de inițiativă, concurenul electoral și participantul la referendum efectuează viramente din contul „Destinat grupului de inițiativă”, „Fond electoral” doar pentru cheltuielile prevăzute în modelul raportului privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale. Utilizarea mijloacelor financiare din contul „Destinat grupului de inițiativă”, „Fond electoral” poate fi

efectuată doar după declararea lor în scris la Comisia Electorală Centrală sau după caz, la consiliul electoral de circumscripție, conform modelului din anexa nr. 3.

65. Sursele financiare ale grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum pot fi utilizate pentru următoarele destinații:

a) cheltuieli pentru organizarea de întruniri și evenimente electorale, care vor include costuri pentru chirie, întreținerea și funcționarea acestora; standuri, afișe, cheltuieli de protocol și securitate, reflectarea evenimentului în mass-media;

b) cheltuieli de publicitate, inclusiv la televiziune, radio, presa scrisă, dispozitive de publicitate fixa sau mobila, publicitate în rețeaua internet sau în în rețelele de socializare;

c) cheltuieli pentru materiale promoționale, inclusiv pentru programul electoral al concurentului/obțiunea aleasă de către participantul la referendum, articolele promoționale, precum postere, stegulețe, tricouri, chipiuri, pixuri, afișe, fluturași, CD, DVD, etc.;

d) cheltuieli pentru transport de persoane și bunuri, inclusiv pentru serviciile de transport, costuri pentru combustibil, întreținerea mijloacelor de transport, retribuirea șoferilor angajați temporar;

e) cheltuieli pentru sondaje de opinie naționale sau locale;

f) cheltuieli suplimentare de întreținere, inclusiv costuri pentru închirierea unor bunuri în scop electoral și sau salariile personalului angajat temporar pentru întreținerea bunurilor închiriate

g) cheltuieli de delegare sau detașare a persoanelor, inclusiv pentru recompensele voluntarilor/agitatorilor;

h) cheltuieli pentru consultanță electorală, servicii asistență juridică și notarială, achitarea onorariilor avocaților precum și retribuirea consultanților media/strategie de campanie

i) cheltuieli pentru retribuirea personalului din stafful electoral central sau local;

j) alte cheltuieli.

66. Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum pot utiliza materiale și obiecte de agitație electorală, achitate din fondul grupului de inițiativă sau fondul electoral, ce poartă numele și prenumele, semnele sau simbolurile subiectului electoral, precum: afișe, pliante, cărți poștale, calendare, caiete, ilustrate, pixuri, brichete, cutii de chibrituri, insigne, ecusoane, CD-uri, DVD-uri, suporturi de stocare USB, fanioane, steaguri, cărți, pungi, tricouri, chipiuri, eșarfe, fulare, a căror valoare pentru o unitate nu depășește două unități convenționale.

67. Se interzice grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum:

a) să ofere alegătorilor și susținătorilor bani, bunuri, inclusiv produse alimentare, băuturi alcoolice și produse din tutun, să presteze servicii ori să acorde alte foloase, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere, în scopul determinării acestor să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor;

b) să folosească în scopuri personale mijloace financiare intrate în contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/ „Fond electoral”;

c) să utilizeze mijloace financiare, altele decât din contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/ „Fond electoral”;

d) să folosească fonduri financiare și materiale nedeclarate sau să depășească plafonul general al mijloacelor financiare stabilit la pct. 20;

e) să utilizeze resursele administrative, inclusiv prin lansarea sau participarea la lansarea proiectelor de infrastructură sau a achizițiilor efectuate din bugetul public național, utilizarea echipamentelor, a mijloacelor și a bunurilor publice în perioada electorală. Autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda grupurilor de inițiativă, concurenților

electorali și participanților la referendum bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract și în condiții de egalitate;

f) să încaseze mijloace financiare în contul cu mențiunea „Fond electoral” mai târziu decât ziua anterioară zilei alegerilor

68. Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum au dreptul să suporte cheltuieli pentru recompensele voluntarilor/agitatorilor (transport, cazare, alimentare, asigurare medicală facultativă contra riscurilor ce decurg din natura activității prestate, diurne etc.). În sensul prezentului regulament, activitatea de voluntariat se consideră oferirea gratuită și benevolă de către cetățeni ai Republicii Moldova a serviciilor, cunoștințelor și abilităților în folosul competitorului electoral sau participarea la prestarea de activități organizate și desfășurate de către competitorii electorali. Voluntarii pot fi atrași doar pentru prestarea serviciilor necalificate (informarea cu privire la activitatea de colectare a semnăturilor, programul electoral al concurentului electoral, opțiunea aleasă la referendum, strângerea de fonduri pentru susținerea financiară a subiectului electoral pentru care desfășoară activitatea de voluntariat, organizarea și participarea la evenimente etc.). Activitățile de voluntariat menționate la acest punct nu cad sub incidența art. 4 – 8 din Legea voluntariatului nr. 121/2010.

69. Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum vor include datele privind activitățile de voluntariat prevăzute la pct. 68 în Informația privind persoanele care desfășoară activitatea respectivă, conform modelului prevăzut în Anexa nr. 4.

70. Publicitatea electorală difuzată în condițiile Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate și Regulamentului privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității politice, electorale și a mesajelor de interes public trebuie să conțină datele de identificare ale persoanei care a plătit pentru difuzarea publicității electorale și data/numărul ordinului bancar de plată. Plata pentru serviciile de difuzare a publicității electorale se face doar prin transfer bancar.

Capitolul V

PREZENTAREA RAPOARTELOR PRIVIND FINANȚAREA GRUPURILOR DE INIȚIATIVĂ ȘI A CAMPANIILOR ELECTORALE

71. Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum, care desfășoară activitate de colectare a semnăturilor sau campania electorală cu implicarea resurselor financiare și materiale sunt obligați să prezinte rapoarte privind finanțarea grupului de inițiativă/campaniilor electorale care vor conține informații despre veniturile acumulate și cheltuielile efectuate. Modelul rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale este prevăzut în anexele nr. 5 și nr. 6.

72. Rapoartele prevăzute la pct. 71 se depun:

1) **Comisiei Electorale Centrale**, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale, regionale, locale și referendumurilor, de către partidele politice și blocurile electorale care desemnează candidați în alegeri, grupurile de inițiativă, participanții la referendum, candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova, precum și candidații independenți, cu respectarea următoarelor termene:

a) săptămânal, conform graficului aprobat de Comisia Electorală Centrală în programul calendaristic;

b) în termen de 3 zile după ziua votării (ziua de miercuri), pentru întreaga campanie electorală (raport final);

c) în cazul grupurilor de inițiativă, raportul final pentru întreaga perioadă de activitate a grupului de inițiativă se depune în termen de cel mult 3 zile de la data de prezentare sau, după caz, de la data-limită de prezentare a listelor de subscripție la Comisia Electorală Centrală.

2) **Consiliului electoral de circumscripție corespunzător**, de către candidații independenți în alegerile locale, precum și grupurile de inițiativă constituite în vederea colectării semnăturilor pentru susținerea acestora, cu respectarea următoarelor termene:

a) săptămânal, conform graficului aprobat de Comisia Electorală Centrală în programul calendaristic;

b) în termen de 3 zile după ziua votării (ziua de miercuri), pentru întreaga campanie electorală (raport final);

c) în cazul grupurilor de inițiativă, raportul final pentru întreaga perioadă de activitate a grupului de inițiativă se depune în termen de cel mult 3 zile de la data de prezentare sau, după caz, de la data-limită de prezentare a listelor de subscripție către consiliul electoral de circumscripție.

3) **Consiliului Electoral Central al Găgăuziei**, de către candidații independenți, precum și grupurile de inițiativă constituite în vederea colectării semnăturilor pentru susținerea acestora în alegerile regionale, organizate în unitatea teritorială autonomă Găgăuzia pentru funcția de Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei, pentru Adunarea Populară a Găgăuziei, precum și de către participanții la referendumurile pe probleme care, conform Legii nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), țin de competența Găgăuziei, cu respectarea următoarelor termene:

a) săptămânal, conform graficului aprobat de Consiliul Electoral Central al Găgăuziei în programul calendaristic;

b) în termen de 3 zile după ziua votării (ziua de miercuri), pentru întreaga campanie electorală (raport final);

c) în cazul grupurilor de inițiativă, raportul final pentru întreaga perioadă de activitate a grupului de inițiativă se depune în termen de cel mult 3 zile de la data de prezentare sau, după caz, de la data-limită de prezentare a listelor de subscripție către Consiliul Electoral Central al Găgăuziei.

73. În cazul alegerilor regionale și locale, partidele politice și blocurile electorale prezintă Comisiei cheltuielile din campania electorală pentru fiecare circumscripție electorală în care au candidați înregistrați la alegeri.

74. Raportul privind finanțarea grupului de inițiativă / a campaniei electorale reprezintă o informație totalizatoare pentru o anumită perioadă, care cuprinde inclusiv:

a) registrul donațiilor de la persoanele fizice primite în numerar;

b) registrul donațiilor rambursate ca urmare a depășirii plafoanelor stabilite de Codul electoral nr. 325/2022;

c) cheltuielile în campania electorală per circumscripții electorale.

75. Rapoartele privind finanțarea grupului de inițiativă / a campaniei electorale conține,

a) în cazul persoanei fizice – numele și prenumele donatorului, numărul de identificare de stat (IDNP), domiciliul, ziua, luna și anul nașterii, locul de muncă, funcția deținută (ocupația/genul de activitate), surse de venit sau finanțare ale donatorului,

b) în cazul persoanei juridice – denumirea și numărul de identificare de stat (IDNO).

76. Raportul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se prezintă în formă electronică, prin intermediul SSI „Control Financiar”, iar la solicitarea Comisiei Electorale Centrale sau a consiliului electoral de circumscripție, și pe suport de hârtie. Raportul se prezintă semnat electronic de către conducătorul grupului de inițiativă și trezorier, sau după caz, de către concurentul electoral sau participantul la referendum și trezorier.

77. Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție notifică, prin mesaj electronic, la adresa indicată de subiectul care a depus raportul, despre recepționarea raportului privind finanțarea grupului de inițiativă și a campaniei electorale, cu indicarea datei și orei recepționării.

78. Raportul privind finanțarea grupului de inițiativă și a campaniei electorale se prezintă împreună cu extrasele bancare privind rulajul din contul aferent perioadei de raportare. Copiile de pe documentele primare aferente veniturilor obținute și cheltuielilor operate sunt prezentate în format electronic la solicitarea Comisiei Electorale Centrale sau, după caz, a consiliului electoral de circumscripție.

79. Raportul privind finanțarea grupului de inițiativă și a campaniei electorale se completează integral la toate compartimentele, iar în rubricile la care nu s-au înregistrat valori se indică cifra „0”. Se interzice excluderea unui sau mai multor compartimente din modelul raportului.

80. Rapoartele recepționate conform pct. 72 sunt verificate în prealabil în ceea ce privește caracterul complet al informației și corespunderea cu cerințele de întocmire a acestora. În cazul în care raportul privind finanțarea grupului de inițiativă și a campaniei electorale este incomplet sau neclar și/sau documentele aferente nu au fost atașate la raport Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție are dreptul să solicite date și/sau documente suplimentare, iar acesta este obligat să le prezinte în termenul indicat, dar nu mai târziu de 48 de ore din momentul solicitării.

81. Informația conținută în rapoartele privind finanțarea grupului de inițiativă și a campaniei electorale, cu excepția IDNP-ului persoanei fizice, datei și lunii nașterii, domiciliului sau reședinței temporare a acesteia este publică, în condițiile art. 58 alin. (9) din Codul electoral nr. 325/2022.

82. În termen de cel mult 24 de ore de la recepționarea și acceptarea raportului privind finanțarea grupului de inițiativă și a campaniei electorale, acesta se publică pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale (în format reutilizabil), iar consiliile electorale de circumscripție le vor expedia Comisiei Electorale Centrale și autorităților administrației publice locale corespunzătoare spre publicare pe paginile lor web oficiale, respectând aceleași termene și condiții.

83. Termenul de afișare pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale este de 5 ani, iar pe paginile web oficiale ale autorităților administrației publice locale – șase luni după adoptarea deciziei privind rezultatele alegerilor.

84. În termen de 10 ani de la recepționarea rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale orice persoană identificată și care urmărește un scop jurnalistic sau de cercetare științifică (care include orice cercetare a organizațiilor din domeniul asociativ sau mass-media) are dreptul să solicite Comisiei Electorale Centrale accesul la rapoartele respective. Prelucrarea datelor din rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se realizează cu respectarea Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

85. După expirarea termenului prevăzut la pct. 84, rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se păstrează fără anexe și atașamente pentru încă 15 ani, după care se distrug.

Capitolul VI

SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL ASUPRA FINANȚĂRII GRUPURILOR DE INIȚIATIVĂ ȘI A CAMPANIILOR ELECTORALE

Secțiunea 1. Dispoziții generale

86. Supravegherea și controlul asupra finanțării activității grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se realizează de către Comisia Electorală Centrală și consiliile electorale de circumscripție, prin intermediul funcționarilor Direcției supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale (*în continuare* – Direcție specializată), cu suportul altor subdiviziuni din cadrul Aparatului Comisiei Electorale Centrale și autorităților publice conform competențelor legale, și are scopul de a verifica modul în care grupurile de inițiativă, concurenții electorali sau participanții la referendum respectă legislația privind finanțarea activității de colectare a semnăturilor sau, după caz, a campaniei electorale. Membrul Comisiei Electorale Centrale sau a consiliului electoral de circumscripție face parte din grupul de control, la solicitarea sa ori dacă își exprimă acordul.

87. Comisia Electorală Centrală și consiliile electorale de circumscripție supraveghează ca finanțarea sau susținerea materială sub orice formă a grupurilor de inițiativă, concurenților electorali sau participanților la referendum să se realizeze cu respectarea următoarelor principii:

1) principiul legalității, prin respectarea prevederilor Codului electoral nr. 325/2022 și a legislației conexe;

2) principiul egalității de șanse, prin respectarea accesului egal la sursele de finanțare pentru participarea fiecărei persoane în alegeri, fără deosebire pe criterii de gen, rasă, etnie, religie sau convingeri, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală;

3) principiul transparenței veniturilor și cheltuielilor, prin prezentarea în mod corect și obiectiv a rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale și publicarea acestora;

4) principiul independenței grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum față de donatori;

5) principiul integrității activității de colectare a semnăturilor și a campaniei electorale;

6) principiul proporționalității în realizarea procedurilor electorale, inclusiv în aplicarea sancțiunilor de către organele electorale pentru nerespectarea cadrului legal.

88. În scopul verificării și examinării rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție are dreptul să solicite, în condițiile legii, subiecților care au prezentat rapoartele financiare, autorităților și instituțiilor publice, agenților economici/persoanelor juridice private informații necesare în limita competenței sale, iar aceștia sunt obligați să prezinte informațiile solicitate în termenul indicat, dar nu mai târziu de 48 de ore din momentul solicitării. La cerere și în funcție de circumstanțe sau de natura informației solicitate, acest termen poate fi redus sau extins.

Secțiunea a 2-a. Supravegherea finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale

89. Supravegherea finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale cuprinde în special următoarele activități: recepționarea rapoartelor financiare depuse în termenele indicate în pct. 72, verificarea prealabilă în ceea ce privește caracterul complet al informației și corespunderea cu cerințele de întocmire a rapoartelor, publicarea rapoartelor pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale sau după caz, pe paginile web oficiale ale autorităților administrației publice locale, examinarea preliminară a acestora privind respectarea cadrului normativ, monitorizarea activităților

de colectare a semnăturilor de către colectori și campaniei electorale desfășurate de către concurenții electorali și participării la referendum.

90. Examinarea rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale privind respectarea prevederilor Codului electoral nr. 325/2022 și prezentului regulament este inițiată după expirarea termenului de depunere a rapoartelor.

91. Banca în care sunt deschise conturi cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” informează zilnic, prin mijloace electronice, Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție despre toate operațiunile de plăți și încasări, precum și despre soldul pe conturile bancare respective. Modalitatea de prezentare a informației se stabilește de Comisia Electorală Centrală și se prezintă inclusiv la cererea organului electoral. Banca prezintă și documentele referitoare la operațiunile din conturile bancare respective.

92. Comisia Electorală Centrală prin intermediul Direcției specializate, dar și a președinților consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea monitorizează resursele materiale/nemateriale ale grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participărilor la referendum, inclusiv a paginilor web publice, alte resurse digitale și platforme on-line, cu scopul documentării activității de colectarea a semnăturilor și desfășurării campaniei electorale, pentru stabilirea modului de finanțare a acestora.

93. Monitorizarea prin prisma respectării cadrului normativ privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se realizează în baza unei metodologii aprobate prin dispoziția președintelui Comisiei Electorale Centrale și aplicate de Direcția specializată și de consiliile electorale de circumscripție. .

94. Datele obținute în urma monitorizării se contrapun cu veniturile și cheltuielile indicate în rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale.

Secțiunea a 3-a. Controlul asupra finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale

95. Controlul respectării normelor legale privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se realizează de către Comisia Electorală Centrală, cu suportul autorităților publice conform competențelor legale, din oficiu sau la sesizarea persoanelor interesate, prin examinarea și verificarea conținutului rapoartelor financiare și a documentelor primare contabile, dar fără a se limita la aceste documente, a informației recepționate de la bănci, furnizorii de servicii media, difuzorii de publicitate proprietari sau gestionari ai dispozitivelor de publicitate fixă sau mobilă, sub aspectul corespunderii activității desfășurate și reflectarea tuturor veniturilor și cheltuielilor în perioada de raportare.

96. Controlul finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale poate fi:

1) În funcție de domeniul de aplicare:

a) control complex – control care cuprinde domeniul de finanțare a activității grupului de inițiativă și/sau a campaniei electorale pentru întreaga perioadă de raportare, oferind o imagine generală;

b) control tematic – control care cuprinde anumite domenii ale finanțării activității grupului de inițiativă și/sau a campaniei electorale, anumite riscuri sau o anumită problemă.

2) În funcție de planificare:

a) control planificat – control efectuat în baza unui plan aprobat de către Comisia Electorală Centrală;

b) control neplanificat (inopinat, repetat) – control care nu este prevăzut de planul aprobat de Comisia Electorală Centrală și care se inițiază ca reacție la o sesizare și/sau contestație sau din oficiu, inclusiv dacă se depistează circumstanțe noi ce atestă existența unor semne de încălcare a cadrului normativ privind finanțarea activității grupurilor electorale sau a campaniei electorale.

97. Domeniile controlului finanțării activității grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale sunt următoarele:

a) verificarea documentelor și rapoartelor depuse de competitorului electoral la Comisia Electorală Centrală, după caz, la consiliul electoral de circumscripție;

b) verificarea documentelor și informațiilor privind veniturile și cheltuielile competitorilor electorali;

c) verificarea documentelor și informațiilor privind veniturile și cheltuielile competitorilor electorali, obținute, în condițiile legii, de la persoanele fizice și juridice care au donat mijloace financiare, bunuri sau au prestat servicii contra plată sau cu titlul gratuit acestora;

d) verificarea documentelor și informațiilor privind veniturile și cheltuielile competitorilor electorali, obținute de la autoritățile publice, în condițiile legii;

e) realizarea controlului la fața locului ale acțiunilor de colectare a semnăturilor de către colectori (corturi sau alte adăposturi portative demontabile) și ale acțiunilor de agitație electorală organizate de către concurenții electorali și participanții la referendum, în vederea obținerii de informații privind veniturile și cheltuielile pentru desfășurarea acestora;

f) verificarea la fața locului ale respectării prevederilor legale privind publicitatea electorală exterioară.

98. Controlul asupra finanțării activității grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se realizează la sediul Comisiei Electorale Centrale sau la fața locului. În cazul manifestării dezacordului competitorului electoral de a furniza documentele solicitate, conducătorul grupului de control inițiază procesul contravențional în temeiul art. 49 alin. (1) din Codul contravențional nr. 218/2008. În cadrul procesului contravențional, agentul constatator înaintează, după caz, o acțiune în instanța de judecată de autorizare a cercetării la fața locului, conform art. 426 din Codul contravențional nr. 218/2008.

99. Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum au obligația de a permite accesul funcționarilor Comisiei Electorale Centrale în sediile lor sau în alte încăperi unde își desfășoară activitatea, în baza hotărârii Comisiei Electorale Centrale, a legitimației de serviciu, după caz a mandatului.

100. În situația în care din documentele justificative depuse de către trezorerul competitorului electoral nu rezultă în mod clar legalitatea și realitatea cheltuielilor, Comisia Electorală Centrală este în drept să solicite declarații, clarificări sau documente justificative suplimentare. Prin documentele justificative se înțeleg actele ce confirmă operațiunile economice emise în conformitate cu normele aprobate de Ministerul Finanțelor sau conform normelor statului în care acestea au fost emise ori alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată, precum și documente privind efectuarea plăților.

101. Documentele și informațiile se eliberează sau se predau Comisiei Electorale Centrale, după caz, consiliului electoral de circumscripție în copii confirmate ale documentelor primare deținute de entitatea/persoana de la care au fost solicitate. Confirmarea se efectuează prin semnătură

de către președintele grupului de inițiativă, de către reprezentantul competitorului electoral împuternicită conform statutului sau de către persoana fizică.

102. Registrele, formularele și documentele contabile se întocmesc atât pe suport de hârtie, cât și pe suport electronic, conform reglementărilor contabile aplicabile.

103. Faptele economice (venituri, cheltuieli și rezultate) trebuie înregistrate în registre contabile întocmite astfel încât să corespundă cerințelor de evidență și raportare pentru fiecare activitate curentă.

104. Contabilitatea grupurilor de inițiativă, concurenților electorali, participanților la referendum trebuie să asigure înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea, publicarea și păstrarea informațiilor cu privire la activitatea economico-financiară desfășurată.

105. Etapele controlului finanțării grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum sunt următoarele:

1) aprobarea planului de control financiar al activității grupurilor de inițiativă și/sau a campaniei electorale (în cazul controlului planificat) sau aprobarea inițierii controlului financiar (în cazul controlului neplanificat);

2) aprobarea calendarului misiunii de control de către președintele Comisiei Electorale Centrale;

3) emiterea dispoziției președintelui Comisiei Electorale Centrale cu privire la chestiunile procedurale stabilite la pct. 109;

4) notificarea controlului de către șeful Direcției specializate sau conducătorul grupului de control;

5) ședința de prezentare a misiunii de control;

6) executarea operațiunilor de control;

7) întocmirea și aprobarea raportului privind rezultatele controlului financiar.

106. Controlul planificat al activității grupurilor de inițiativă și/sau a campaniei electorale poate fi decis, la necesitate, de către Comisia Electorală Centrală. Planul de control financiar se aprobă prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale. Planul se elaborează având în vedere criteriile de risc generale și specifice, perioada de control, prioritățile de control și ordinea în care vor fi controlate grupurile de inițiativă, concurenții electorali sau participanții la referendum. Criteriile la planificarea controalelor trebuie să fie obiective și nediscriminatorii. Comisia Electorală Centrală publică aceste criterii în condiții de maximă transparență.

107. Consiliile electorale de circumscripție realizează în cadrul alegerilor locale controlul privind finanțarea grupurilor de inițiativă înregistrate pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidatului independent și a campaniei electorale a candidatului independent pe care l-au înregistrat.

108. Controlul neplanificat se inițiază și se desfășoară în baza unei hotărâri motivate a Comisiei Electorale Centrale.

109. Calendarul misiunii de control este un document intern de planificare a activității pe etape, proceduri, durată, persoane implicate (conducătorul și membrii grupului de control) și loc de desfășurare, care se întocmește în baza planului anual de control și se aprobă prin dispoziție de președintele Comisiei Electorale Centrale.

110. Funcționarii Direcției specializate inițiază și efectuează controlul financiar în privința competitorului electoral doar după emiterea și comunicarea dispoziției prevăzute la pct. 109.

110. Șeful Direcției specializate sau conducătorul grupului de control notifică prin mesaj electronic sau prin alte metode legale, competitorul electoral care urmează a fi supus controlului planificat cu cel puțin 7 zile înainte de declanșarea misiunii de control. În cazul controlului neplanificat, notificarea este expediată cu cel puțin 24 ore înainte de declanșarea acestuia. În notificare se indică scopul, principalele obiective, durata, persoanele implicate și locul desfășurării, și solicită exemplarul materialului de publicitate electorală, în cazul producției tipografice. Notificarea se publică și pe pagina Comisiei Electorale Centrale la rubrica „Controlul financiar al grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale”.

121. În notificarea transmisă conform pct. 110 se indică și lista documentelor care urmează a fi prezentate, în special:

- a) hotărârea de înregistrare;
- b) codul de identificare fiscal;
- c) actul de proprietate / contract închiriere al spațiului în care și-a desfășurat activitatea electorală, rechizitele contului bancar „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” și denumirea băncii în care este deschis contul;
- d) registrul de inventar;
- e) bilanțul, registrul de casă și alte registre contabile și documente primare care au stat la baza înregistrărilor contabile;
- f) registrul donațiilor de la persoane fizice;
- g) registrul donațiilor de la persoane juridice;
- h) registrul privind donațiile în numerar; borderoul donațiilor rambursate ca urmare a depășirii plafoanelor stabilite de Codul electoral nr.325/2022;
- i) registrul donațiilor sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii gratuite ori în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață; documentele privind alte surse de venit (chitanțe; contracte; fișe de evidență);
- j) extrasul din contul bancar confirmat de bancă,.

112. Ședința de prezentare a misiunii de control se desfășoară la sediul Comisiei Electorale Centrale sau, după caz, la sediul grupului de inițiativă, concurentului electoral sau participantului la referendum și constă în prezentarea funcționarilor Direcției specializate care urmează să desfășoare controlul, prezentarea obiectivelor controlului și stabilirea calendarului întâlnirilor. Procesul-verbal al ședinței de prezentare se semnează de către toți participanții la ședință. Refuzul semnării procesului-verbal se consemnează în procesul-verbal.

113. Operațiunile de control constau în colectarea și examinarea documentelor și a informațiilor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, analiza și evaluarea acestora.

114. Controlul asupra finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se realizează în baza unui ansamblu de metode și prevede operațiuni de organizare și desfășurare a controlului, precum și de valorificare a rezultatelor acestuia, în special:

- 1) verificarea faptică, care se aplică în cazul controlului la fața locului și constă în observarea directă a obiectelor, proceselor și fenomenelor, în cercetarea și analiza activității subiectului supus controlului. Verificarea faptică are sarcina de a constata situațiile care nu sunt reflectate în rapoarte sau care nu rezultă din documente;

2) verificarea documentară și constă în confruntarea documentelor primare, documentelor de evidență și alte informații prezentate de subiectul supus controlului cu informația din rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă sau a campaniilor electorale;

3) verificarea totală cuprinde verificarea faptică și documentară a modului în care subiectul supus controlului respectă prevederile legale privind finanțarea activității sale;

4) verificarea parțială și constă în controlul asupra înlăturării încălcărilor comise sau asupra executării unor obligații dintr-o anumită perioadă, verificându-se, în tot sau în parte, documentele sau activitatea de gestiune financiară a subiectului supus controlului;

5) verificarea tematică și constă în controlul asupra unei anumite situații;

6) verificarea operativă se aplică în cazul controlului la fața locului, observându-se procesele financiare, actele și operațiunile aferente, pentru a constata autenticitatea lor, pentru a depista și a preveni încălcarea legislației privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale. Verificarea operativă se face inopinat, prin verificare faptică și/sau documentară;

7) verificarea prin contrapunere și constă în controlul concomitent al grupului de inițiativă sau al concurenților electorali sau participanților la referendum și al persoanelor fizice sau juridice, în calitate de donatori sau cu care subiectul supus controlului are sau a avut raporturi economice, pentru a se constata autenticitatea acestor raporturi și a operațiunilor efectuate.

115. În cazul unei suspiciuni rezonabile că prețul bunului și/sau serviciului indicat în raportul privind finanțarea grupului de inițiativă sau a campaniei electorale nu ar corespunde valorii de piață a acestora, Comisia Electorală Centrală are dreptul să estimeze din oficiu valoarea de piață a acestora sau să încheie un contract de prestări servicii de evaluare.

116. Competitorii electorali supuși controlului sunt obligați să prezinte Comisiei Electorale Centrale extrase din activitatea de plată a distribuirii sponsorizate a publicității electorale pe resursele digitale și platformele on-line. Veridicitatea informației prezentate este confirmată prin semnătura trezorerului competitorului respectiv.

117. După finalizarea procedurilor de control, Direcția specializată întocmește raportul de control, care va cuprinde de o manieră sintetică principalele aspecte verificate, activitățile de control efectuate, constatări și eventuale recomandări, precum și documentele și informațiile obținute.

118. Raportul de control, semnat de către șeful Direcției specializate sau de conducătorul grupului de control, și documentele pe care se întemeiază se transmite președintelui Comisiei Electorale Centrale și membrului organului electoral responsabil de domeniul supravegherii și controlului finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, în vederea aprobării rezultatelor acestuia. Raportul de control se aprobă în ședință publică a Comisiei Electorale Centrale.

119. În situația în care sunt constatate încălcări de natură contravențională ale dispozițiilor legale privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, președintele, vicepreședintele și secretarul Comisiei Electorale Centrale, funcționarii Direcției specializate, președinții consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea, președintele și secretarul Consiliului Electoral Central al Găgăuziei sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale.

120. Dacă în cadrul operațiunilor de control apar suspiciuni privind săvârșirea unor fapte de natură penală, șeful Direcției specializate înaintează președintelui Comisiei Electorale Centrale propunerea de sesizare a organelor de urmărire penală.

121. Dacă ulterior finalizării operațiunilor de control au fost depistate circumstanțe noi ce atestă existența unor semne de încălcare a legislației privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale, Comisia Electorală Centrală poate aproba, din oficiu sau la sesizare, o hotărâre privind efectuarea controlului repetat (control neplanificat).

122. După finalizarea controlului realizat conform pct. x, consiliul electoral de circumscripție adoptă o hotărâre, conform modelului orientativ din anexa nr. 7, și care va conține în special următoarele elemente:

- 1) titlul;
- 2) partea introductivă (locul și data adoptării, denumirea consiliului electoral de circumscripție, numele/prenumele candidatului independent, obiectul hotărârii);
- 3) partea descriptivă (descrierea procedurii de control)
- 4) motivarea soluției (faptele constatate de consiliul electoral de circumscripție, temeiul legal, legătura causală între circumstanțele cauzei și soluția);
- 5) dispozitivul (soluția consiliului electoral de circumscripție, după caz, sancțiunile aplicate);
- 6) informația cu privire la exercitarea căilor de atac;
- g) formula de atestare a autenticității hotărârii.

123. Hotărârea consiliului electoral de circumscripție adoptată conform pct. 122 se contestă în condițiile art. 91 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022.

Secțiunea a 4-a. Raportul privind supravegherea și controlul asupra finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale

124. Toate procedurile de supraveghere și control asupra finanțării grupurilor inițiativă sau a campaniilor electorale se încheie prin emiterea raportului, care cuprinde următoarele:

1) partea introductivă, în care se indică data și locul emiterii actului, numele și prenumele șefului și funcționarului Direcției specializate care a efectuat procedurile de supraveghere și/sau control, datele privind competitorul electoral supus supravegherii și/sau controlului, cu indicarea numelui și prenumelui conducătorului grupului de inițiativă, concurentului electoral, participantului la referendum și a trezorierului, motivul;

2) partea descriptivă, în care se indică constatările Direcției specializate, explicația competitorului electoral supus supravegherii și/sau controlului și concluziile Direcției specializate;

3) partea dispozitivă, în care se indică propunerile privind luarea deciziei de către președintele Comisiei Electorale Centrale.

125. În cel mult 3 zile de la data finalizării operațiunilor de control, pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale se publică informația cu privire la principalele constatări, recomandări și, după caz, sancțiunile aplicate.

126. Hotărârea Comisiei Electorale Centrale privind rezultatele exercitării atribuției de supraveghere și control asupra finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale poate fi contestată în decurs de 3 zile de la data adoptării, fără respectarea procedurii prealabile.

127. Evidența rapoartelor de control este ținută în Registrul de evidență de către Direcția specializată, cu atribuirea numărului de ordine și datei emiterii actului. Raportul de control poate fi contestat doar odată cu hotărârea Comisiei Electorale Centrale privind rezultatele controlului.

Capitolul VII
RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA DISPOZIȚIILOR LEGALE
ÎN DOMENIUL FINANȚĂRII GRUPURILOR DE INIȚIATIVĂ
ȘI A CAMPANIILOR ELECTORALE

128. Încălcarea prevederilor cadrului normativ privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale și privind gestionarea mijloacelor financiare din fondurile grupurilor de inițiativă și ale fondurilor electorale se sancționează conform legii și prezentului regulament.

129. Răspunderea pentru respectarea condițiilor și a modului de susținere financiară a grupurilor de inițiativă sau a campaniilor electorale, privind evidența contribuțiilor și a cheltuielilor efectuate, inclusiv privind întocmirea și prezentarea în termen a rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, le revin:

a) conducătorilor partidelor politice, după caz, altor persoane desemnate conform actelor de constituire a acestora – dacă desemnează candidați în alegeri, constituie grupuri de inițiativă sau se înregistrează în calitate de participanți la referendum;

b) persoanelor cu drept de reprezentare/organelor de conducere ale blocurilor electorale, desemnate conform acordurilor de constituire a acestora – dacă desemnează candidați în alegeri, constituie grupuri de inițiativă sau se înregistrează în calitate de participanți la referendum;

c) candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova;

d) candidaților independenți;

e) conducătorilor grupurilor de inițiativă care desemnează și/sau susțin candidații în alegeri sau inițierea unui referendum;

f) trezorerii grupurilor de inițiativă, ale concurenților electorali ori participanților la referendum.

130. Comisia Electorală Centrală poate aplica sau propune aplicarea următoarele tipuri de sancțiuni:

1) administrative:

a) avertisment;

b) lipsirea de alocații de la bugetul de stat;

c) privarea de timpii de antenă gratuit și/sau contra plată pentru o perioadă de la 24 până la 48 de ore;

d) anularea înregistrării grupurilor de inițiativă, concurenților electorali sau participanților la referendum;

2) contravenționale:

a) avertisment;

b) amendă;

c) privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de a desfășura anumite activități de la 3 luni la un an.

131. În cazul alegerilor locale și referendumurilor locale, consiliile electorale de circumscripție pot aplica grupurilor de inițiativă, candidaților independenți și/sau participantului la referendumul local sancțiuni sub formă de avertisment și anularea înregistrării grupurilor de inițiativă, candidaților independenți sau participantului la referendumul local.

132. Sancțiunile se aplică conform rezultatelor procedurilor de supraveghere și control asupra finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, precum și urmare examinării

contestațiilor privind încălcarea actelor normative în domeniul finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale.

133. La aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea actelor normative privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, se va ține cont ca acestea să fie efective, proporționale și disuasive.

134. Contestația privind încălcarea actelor normative privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale poate fi depusă de subiecții prevăzuți la art. 94 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, în termen de 3 zile de la identificarea încălcărilor, inclusiv după ziua alegerilor, dar până la validarea mandatelor.

135. Forma, conținutul, termenul și procedura de examinare a contestațiilor privind încălcarea actelor normative cu privire la finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale sunt prevăzute capitolului XIII secțiunea 1 din Codul electoral nr. 325/2022. și Regulamentului privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală.

136. Sesizarea privind comiterea unei contravenții în domeniul finanțării activității partidelor politice sau a campaniei electorale se examinează conform procedurii stabilite la titlul II, capitolul VI din Codul contravențional nr. 218/2008.

137. În cazul în care grupul de inițiativă, concurentul electoral, participantul la referendum primește donații cu încălcarea prevederilor art. 54 alin. (5) și alin. (6) din Codul electoral nr. 325/2022 sau peste plafoanele stabilite în art. 57 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022, acesta este obligat, în termenul indicat de Comisia Electorală Centrală, să verse în bugetul de stat sumele primite cu încălcarea legii.

138. În cazul neconformării cu cerințele prevăzute la pct. 137, Comisia Electorală Centrală emite o somație scrisă adresată grupului de inițiativă, concurentului electoral sau participantului la referendum, prin care solicită să verse la bugetul de stat sumele primite cu încălcarea legii și să informeze despre executarea somației, în termen de 3 zile lucrătoare de la emiterea acesteia, cu prezentarea Comisiei Electorale Centrale a dovezii.

139. Comisia Electorală Centrală are dreptul să lipsească partidul politic, înregistrat în calitate de concurent electoral, de dreptul la alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 2 luni la un an, doar în cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment în cursul unei perioade electorale pentru încălcări privind finanțarea grupului de inițiativă și/sau a campaniei electorale. Comisia Electorală Centrală va relua virarea alocațiilor de la bugetul de stat după expirarea perioadei pentru care partidul politic înregistrat în calitate de concurent electoral a fost lipsit de la finanțarea publică directă.

140. Constituie contravenții în domeniul finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale și sunt pasibile de sancțiuni contravenționale faptele prevăzute la art. 48¹ alin. (5) – (7), 48², 48³ și 49 alin.(1) din Codul contravențional nr. 218/2008.

141. În cazul inițierii și desfășurării procedurii contravenționale, agentul constator aplică corespunzător Procedura cu privire la întocmirea proceselor-verbale cu privire la contravenție, aprobată de către președintele Comisiei Electorale Centrale. Agentul constator inițiază procedura contravențională în privința conducătorului grupului de inițiativă, persoanei cu funcție de răspundere

din cadrul partidului politic, concurentului electoral, participantului la referendum sau, persoanei fizice sau persoanei juridice, după caz.

142. În cazurile prevăzute la art. 181² și 181³ din Codul penal nr. 985/2002, președintele Comisiei Electorale Centrale și/sau președinții consiliilor electorale de circumscripție vor înainta un demers către organele de urmărire penală pentru investigarea cazurilor.

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE

143. Prevederile referitoare la condițiile și modul de finanțarea a grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale în cadrul alegerilor regionale vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2024.